

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та
інноваційної педагогіки
Протокол № 1 від «28»серпня 2023 р.

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВИЙ СТИЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	27 Транспорт
Освітньо-наукова програма	Управління судновими технічними системами і комплексами
Семестр та курс навчання	I семестр, I курс
Статус дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	заочна

Херсон 2023 р.

Силабус дисципліни «Науковий стиль української мови» розробила д.пед.н., професор, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки Антоніна ЛЯШКЕВИЧ.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-наукової програми

Володимир САВЧУК

Завідувач аспірантури та докторантури

Едуард АПШАЗОВ

Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів,
молодих вчених

Протокол №1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Науковий стиль української мови
Викладач	д.пед.н., професор Ляшкевич А. І.
Контактний номер викладача	+38(066)2143743
Е-mail викладача	antonina26.72@gmail.com
Код дисципліни з освітньої програми	ОК 6
Обсяг дисципліни	3 кредити / 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://mdl.ksma.ks.ua/course/view.php?id=3304
Час проведення занять, консультацій	I семестр
Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни	Дисципліна «Науковий стиль української мови» за навчальним планом та освітньо-науковою програмою входить до циклу загальної підготовки, є основою для оволодіння навичками нормативного мовлення, а також викладення думок із використанням мовних засобів у науковій сфері, що є інструментом комунікації з усіх дисциплін навчального плану.
2. Анотація до курсу	
Набуті знання, уміння й навички з дисципліни «Науковий стиль української мови» є необхідною умовою успішної наукової та професійної діяльності майбутніх докторів філософії з технічних спеціальностей.	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Мета вивчення дисципліни – сформувати в аспірантів знання, уміння й навички основних науково-теоретичних і мовно-прагматичних засад оформлення наукових текстів різних жанрів, забезпечивши в такий спосіб належний рівень підготовки й захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.</p> <p>Завданням дисципліни «Науковий стиль української мови» є опанування і систематизація основної загальнонаукової та спеціальної термінології, а також засвоєння особливостей усного і писемного наукового мовлення.</p>	
4. Результати навчання, компетентності та методи їх вимірювання	
<p>Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі освіти повинні набути таких <i>загальних компетентностей</i>:</p> <p>ЗК1. Здатність до письмової та усної комунікації українською та англійською мовами. Здатність володіння теоретичним термінологічним науковим апаратом щодо предметної області. ЗК2. Уміння планувати та керувати часом. ЗК5. Здатність ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди. ЗК6. Уміння діяти на основі етичних міркувань. ЗК7. Навики взаємодії та міжособистісні навички. Уміння мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК8. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК9. Уміння адаптуватися та працювати в нових ситуаціях. ЗК10. Здатність проявляти креативність, продукувати нові ідеї для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницької діяльності. ЗК11. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації, що отримана з різних джерел. ЗК12. Здатність використання комп'ютерних, інформаційних та комунікаційних технологій, що необхідні для проведення наукових досліджень. ЗК14. Здатність продемонструвати свої знання та розуміння основних фактів, концепцій, правил та теорій, пов'язаних з предметом дослідження. Вміння інтерпретувати результати досліджень, здійснювати підготовку аналітичних матеріалів, наукових доповідей і презентацій та брати участь в дискусіях із досвідченими фахівцями. ЗК15. Володіти методологією науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Результатами навчання за освітньо-науковою програмою є:</p> <p>ПРН02 Встановити самостійно дослідницькі цілі. ПРН03 Вибирати технологію пошуку інформації, співвідносити інформацію для вирішення конкретних дослідницьких</p>	

задач. ПРН04 Побудувати та аналізувати інформаційні бази. ПРН05 Модифікувати набуті знання та навички. Ідентифікувати, імітувати та копіювати навички виконання певних дій. ПРН06 Відходити від стереотипів, адаптуватися та діяти в новій ситуації, аргументувати нестандартні рішення в критичних ситуаціях. ПРН07 Передбачати можливості для успішної реалізації інноваційних ідей. ПРН08 Поважати думку колег, в тому числі, що мають іншу точку зору. Допомогати колегам у формальній та неформальній обстановці. ПРН12 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми в сфері управління СТСіК українською та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях. ПРН13 Продемонструвати стиль ділового спілкування при оформленні документів та в діловій переписці. ПРН14 Показати знання особливостей етикету при проведенні ділових зустрічей. ПРН15 Визначати та реалізовувати дослідницькі та проектні цілі в межах правого поля. Співвідносити інструменти реалізації дослідницьких задач з нормативно-правовими актами. ПРН18 Застосувати функцію самоменеджменту та самомотивації. ПРН19 Трансформувати теоретичні знання у практичну площину. ПРН20 Узагальнити та дослідити на теоретичному рівні отримані практичні результати. ПРН21 Вирішувати задачі інноваційного характеру за допомогою сучасних програмних та технічних засобів. ПРН 24 Застосувати принцип доцільності при виборі дослідницьких інструментів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Науковий стиль української мови» аспірант повинен **знати**:

- поняттєво-категоріальний апарат дисципліни;
- значення, мету, функції та структуру мовознавчої науки;
- характеристики та особливості методів дослідження наукового тексту;
- поняття про науковий стиль, його ознаки, функції, мету, завдання;
- головні віхи розвитку наукового стилю української мови;
- поняття про науковий текст, його види, форми;
- сутність та комплекс вимог до текстів наукового стилю;
- поняття наукової творчості, її ознаки, умови ефективності творчої діяльності;
- характерні особливості форм наукових текстів, логічні засоби зв'язку, техніко-орфографічні правила оформлення та уніфікації елементів;
- характерні особливості наукової мови та жанрів наукового стилю;

уміти:

- здійснювати аналіз текстів наукового стилю;
- формулювати висновки та пропозиції;
- організувати власну розумову діяльність;
- застосовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою;
- методично грамотно працювати з текстами наукових джерел;
- складати модель творчої роботи, програму і план власного наукового висловлювання;
- доцільно використовувати категоріально-поняттєвий апарат;
- володіти прийомами роботи над науковим текстом (есе, тези, стаття, дослідження);
- раціонально використовувати наукові методи пізнання;
- обґрунтовувати практичну значущість результатів дослідження;
- оформляти текст наукового дослідження відповідно до українського правопису;
- готувати і виголошувати своє наукове дослідження у встановленій формі відповідно до вимог наукового стилю.

Методи вимірювання результатів навчання та компетентностей:

В умовах освітнього процесу з використанням різних форм групової та індивідуальної роботи (індивідуально-творче завдання, аналіз наукових текстів, виступ з доповіддю, науково-дослідна робота, педагогічне тестування, студіювання джерельної бази

тощо) здійснюється перевірка систематизованих комунікативних вмінь та навичок, застосування отриманих знань для вирішення певного кола питань у науковій або професійній сферах, використовуючи мовний матеріал адекватно до ситуації.

5. План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Форма організації навчання та кількість годин			Самостійна робота
		Лекційне заняття	Лабораторне заняття	Практичне заняття	
1.	Науковий стиль. Мовні і жанрові особливості наукового стилю. Найважливіші риси тексту наукового стилю. Жанри наукового стилю та їх особливості.	2	-		10
3.	Терміни в науково-му мовленні. Особливості використання термінів. Термінологічні словники. Стилїстика наукових текстів. Лінгвістичний аналіз писемних наукових текстів.	2	-		10
4.	Усна наукова доповідь (стаття). Мовна особистість доповідача.		-	2	20
5.	Поняття про публічне монологічне мовлення. Диференціація фахового монологічного висловлювання		-	2	10
6.	Наукова документація			2	10
7.	Сутність і специфіка фахового діалогічного мовлення.				8
8.	Усне мовлення в науковій сфері	2			10
Разом годин		6	-	6	78

6. Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1.	Підготовка до практичних занять	10	Згідно з розкладом	Усне та письмове опитування
2.	Підготовка теоретичних питань (у тому числі питань, відведених на самостійне опрацювання)	10	Згідно з розкладом	Захист завдань під час практичних та індивідуальних занять
3.	Написання реферату	12	І раз у семестр	Усний захист
4.	Підготовка презентації	12		Виступ та обговорення на практичних заняттях
5.	Доповнення основного лекційного матеріалу стислим конспектом з використанням рекомендованої літератури	12	Згідно з розкладом	Стислий конспект та його представлення
6.	Виконання завдань на платформі LMS Moodle	12	Відповідно до тематичного плану	Завдання теоретико-практичного характеру
7.	Підготовка до заліку	10	Протягом семестру	Тестові та практичні завдання
Разом		78	-	-

7. Рекомендована література

Основна:

1. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. Донецьк, 2004.
2. Кравець Л. І. Культура української фахової мови : Навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. К.: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
3. Семенов О. М. Культура наукової української мови : Навч. посіб. / О. М. Семенов. К.: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
4. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): Монографія / За ред. Л. І. Мацько. К.: Педагогічна думка, 2007. 278 с.
5. Ярема С. На теми української наукової мови / С. Ярема. Львів: НТШ, 2002. 44 с.

Додаткова:

1. Гальперин И. Р. Научный текст как объект лингвистического исследования. М., 1999. 139 с.
2. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. К., 1970. 306 с.
3. Основи наукового мовлення: Навчально-методичний посібник / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Б. Хмельницького. 2005. 80 с.
4. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: Навч.-метод. посіб. К.: НАДУ, 2008. 184 с.
5. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні. К.: Наукова думка, 1999.
6. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В. І Бусел (авт., кер. проекту та гол. ред.). К. Ірпінь: Перун, 2004. 887 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюються з урахуванням європейської кредитно-трансферної системи. Видами контролю знань є поточний контроль та семестрова атестація. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти доктора філософії.

Семестрова атестація проводиться у формі заліку. Слід зазначити, що виконання всіх складових навчального плану є обов'язковою умовою вивчення дисципліни. Роз'яснення складних тем або поглиблене вивчення додаткової інформації може відбуватися у години консультацій, згідно з графіком.

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал за вид роботи	Всього за семестр, бали
Опрацювання контрольних питань тем лекцій	3	10	30
Виконання практичних робіт	3	10	30
Виконання індивідуального завдання (реферат, презентація) на платформі LMS Moodle		20	20
Підготовка і виконання залікової роботи на платформі LMS Moodle		20	20
Всього максимум за семестр			100

9. Політика навчальної дисципліни

Пропущені заняття (лікарняні, мобільність, і т. д.). Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Для цього здобувач освіти має виконати індивідуальні завдання за пропущеними темами (завдання видає викладач).

Поведінка в аудиторії. Усі учасники освітнього процесу мають дотримуватися етичних норм. Здобувач вищої освіти зобов'язаний старанно та сумлінно навчатися протягом усього періоду отримання освіти. Водночас він повинен підтримувати інших у прагненні поглиблювати знання та виконувати свої обов'язки. Від викладача вимагається доброзичливе, серйозне і тактовне ставлення до здобувачів вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних робіт та екзаменів заборонено. У процесі тестування дозволено використовувати лише нормативні документи.